

תולדות האומנות והבנתה

הוראות

שימו לב: שאלון זה מיועד
אך ורק לתלמידים הלומדים
במסגרת "סמסטר ראשון כבר בתיכון"

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	-	התבוננות ביצירות אומנות	-	(24x1)	-	24 נקודות
פרק שני	-	נקודות מוצא	-	(38x1)	-	38 נקודות
פרק שלישי	-	אומנות בהקשרים שונים	-	(38x1)	-	38 נקודות
סך הכול			-		-	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

- אין להדגים באמצעות אותה היצירה בתשובות שונות.
- כדי לענות על שאלות 11 ו-12 על התלמידים לצרף למבחן שני תצלומי צבע של יצירותיהם.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – התבוננות ביצירות אומנות (24 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 1–4 (24 נקודות).

1. הדפס – תחריט

התבוננו בהדפס שבנספח לשאלה 1: **שניים**, אביטל כנעני, 2023 (תמונה 1).

- א. תארו את היצירה. בססו את תשובתכם על שניים מן האמצעים האומנותיים האלה: צבעוניות, קומפוזיציה, צורות, תנועה, ניגוד, שקיפות/אטימות. (10 נקודות)
- ב. הציעו שם ליצירה, והסבירו מדוע בחרתם דווקא בשם זה. בססו את תשובתכם על אמצעי אומנותי אחד מן הרשימה בסעיף א שלא התייחסתם אליו קודם. (14 נקודות)

2. צילום

התבוננו בתצלום שבנספח לשאלה 2: **ליתאי ותוכי**, מיכל חלבין, 2020 (תמונה 2).

- א. תארו את התצלום. בססו את תשובתכם על שניים מן האמצעים האומנותיים האלה: תאורה, סימטריה/אסימטריה, תנועה/סטטיות, קומפוזיציה, צבעוניות. (10 נקודות)
- ב. הסבירו אילו תחושות התצלום מעורר בכם. בססו את תשובתכם על אמצעי אומנותי אחד מן הרשימה בסעיף א שלא התייחסתם אליו קודם. (14 נקודות)

3. פיסול ומיצב

התבוננו בתצלום שבנספח לשאלה 3, שבו נראה המיצב: **Staircase – III (גרם מדרגות – III)**, דו הו סו (Do Ho Suh), 2010 (תמונה 3).

- א. תארו את היצירה. בססו את תשובתכם על שניים מן האמצעים האומנותיים האלה: צבעוניות, גודל, חלל ומסה, אשליית נפח, נקודת מבט. (10 נקודות)
- ב. הסבירו אילו תחושות היצירה מעוררת בכם, וכיצד השימוש בחומר משפיע על תחושות אלה. (14 נקודות)

4. אדריכלות

התבוננו בתצלומים שבנספח לשאלה 4, שבהם נראה **מרכז הכנסים וואהל** שבאוניברסיטת בר-אילן.

את המבנה תכנן האדריכל דניאל ליבסקינד, והוא נחנך בשנת 2005 (תמונות 4–7).

- א. תארו את המבנה. בססו את תשובתכם על שניים מן האמצעים האומנותיים האלה: צורה, סימטריה/אסימטריה, מסה, חומר, מרקם (טקסטורה), מקצב. (10 נקודות)
- ב. המבנים שדניאל ליבסקינד מתכנן מתאפיינים בצורניות יוצאת דופן. לדעתכם, מה האדריכל מבקש לבטא באמצעות עיצוב ייחודי זה של מרכז הכנסים? בססו את תשובתכם על אמצעי אומנותי אחד מן הרשימה בסעיף א שלא התייחסתם אליו קודם. (14 נקודות)

פרק שני – נקודות מוצא (38 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 5–8 (38 נקודות).

5. תיאור וייצוג המציאות באומנות החזותית: בין ריאליזם להפשטה

לאומנות דרכי התבוננות שונות במציאות.

- א. בחרו ביצירה אחת מן התקופה המודרנית אן הפוסט־מודרנית אן העכשווית. ציינו את שם האומן ואת שם היצירה, ותארו אותה בקצרה. (17 נקודות)
- ב. הסבירו באיזה אופן האומן מתאר את המציאות ביצירה שבחרתם, והדגימו את תשובתכם באמצעות שני אמצעים אומנותיים. (21 נקודות)

6. יצירה אומן-חברה: יחסי אומן-חברה: התגייסות למען מחאה

- א. בחרו ביצירת וידאו ארט אן צילום המבטאת מחאה. ציינו את שם האומן ואת שם היצירה, ותארו אותה בקצרה. (17 נקודות)
- ב. מהי המחאה שבאה לידי ביטוי ביצירה זו?
בחרו בשניים מן האמצעים האומנותיים האלה: עריכה, סאונד (צליל רקע), זווית צילום, פוקוס, ניגודיות, זום, והסבירו כיצד השתמש האומן בכל אחד משני האמצעים שבחרתם כדי להביע מחאה. (21 נקודות)

7. יצירה אומן-חברה: יחסי אומן-מקום, יחסי אומן-זהות: זהות מגדרית

יצירות אומנות רבות עוסקות בסוגיות הקשורות למגדר ולזהות מגדרית מנקודות מבט שונות.

- א. בחרו ביצירה אחת העוסקת בסוגיה מגדרית. ציינו את שם האומן ואת שם היצירה, ותארו אותה בקצרה. הסבירו כיצד נושא המגדר בא לידי ביטוי ביצירה זו. (19 נקודות)
- ב. ציינו שני אמצעים אומנותיים שנעשה בהם שימוש ביצירה שבחרתם, והסבירו כיצד כל אחד מהם תורם להבנת הסוגיה המגדרית. (19 נקודות)

8. מסורת וחדשנות: שינויים בשפת האומנות – הרחבת שפת האומנות, דרכי הבעה חדשות

מאז תחילת המאה ה־20 ועד היום הרחיבו אומנים את שפת האומנות וטשטשו את הגבולות בין תחומי היצירה. הם השתמשו בטכנולוגיות ובחומרים חדשים, שילבו בין מדיומים, ולעיתים הפכו את חלל התצוגה ואת הצופה לחלק מן היצירה עצמה.

- א. בחרו ביצירת אומנות מודרנית אן פוסט־מודרנית אן עכשווית שניכרים בה הרחבה וחידוש של שפת האומנות אן שינוי ביחסי אומן-יצירה-צופה. ציינו את שם האומן ואת שם היצירה, ותארו אותה בקצרה. (17 נקודות)
- ב. הסבירו כיצד דרכי הבעה החדשות (חומרים, מדיום, שילוב של הצופה והמרחב) תורמות להבנת הרעיון המרכזי של היצירה. התבססו בתשובתכם על שני אמצעים אומנותיים. (21 נקודות)

פרק שלישי – אומנות בהקשרים שונים (38 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 9–12 (38 נקודות).

9. מאמרים

במסגרת לימודי האומנות קראתם אחד מן המאמרים האלה:

- "סקסיזם, מיליטריזם ושדה האמנות הישראלי: התקבלותה של ביאנקה אשל-גרשוני", מאת איילת כרמי.
- "יציאת מצרים של זויה צ'רקסקי", מאת סבינה שביד.

א. בחרו ביצירה אחת המוזכרת במאמר שקראתם. תארו את היצירה בקצרה, והסבירו מה האומנית מבקשת לבטא באמצעותה בנוגע לעולמה או לחברה שבה היא חיה. (17 נקודות)

- ב. ציינו מקור השפעה אחד (כמו מסורת אומנותית, תרבותית או חברתית) הנדון במאמר ובא לידי ביטוי ביצירה שבחרתם. הסבירו כיצד האומנית משלבת אותו או מפרשת אותו ביצירה. (21 נקודות)

10. ביקור בתערוכה

א. בחרו בתערוכה שביקרתם בה במסגרת לימודי האומנות. ציינו את שם התערוכה, את הנושא שלה והיכן הוצגה.

תארו את התערוכה בקצרה. בתיאורכם התייחסו לשניים מן ההיבטים האלה: חלל התצוגה, תאורה, מיקום היצירות בחלל, גובה ההצבה, מסלול הצפייה, המרחק מן הצופה, רקע/צבע הקירות. (17 נקודות)

- ב. בחרו ביצירה אחת מן התערוכה. ציינו את שם האומן ואת שם היצירה, ותארו אותה בקצרה. הסבירו כיצד אחד מן ההיבטים שתוארו בסעיף א משפיע על הפרשנות שלכם ליצירה או על ההתרשמות שלכם ממנה. (21 נקודות)

11. דיאלוג עם אומן

אם בחרתם לענות על שאלה זו, יש לצרף תצלום של היצירה שיצרתם בשיעורי האומנות.

א. בסדנת האומנות יצרתם את העבודה "דיאלוג עם אומן".

ציינו את שם האומן שבחרתם, ותארו בקצרה שתי יצירות שלו. בתיאורכם התייחסו לנושא של כל יצירה ולדרך המבע (הסגנון) שלה. (17 נקודות)

- ב. בחרו ביצירה נוספת של אומן זה, ותארו אותה בקצרה. הסבירו כיצד יצירה זו השפיעה על היצירה שלכם. בתשובתכם התייחסו לרעיון המרכזי של היצירה שלכם ולדמיון או לשוני בינה ובין היצירה של האומן בדרך המבע (הסגנון) ובמדיום. (21 נקודות)

12. אוצרות

אם בחרתם לענות על שאלה זו, יש לצרף תצלום של התערוכה שאצרתם (מקט/דגם/חלל אמיתי/חלל וירטואלי).

א. בסדנת האומנות אצרתם תערוכה. ציינו את שם התערוכה ואת הנושא המרכזי שלה.

בחרו בשלוש יצירות מן התערוכה והסבירו את הקשר שלהן לנושא של התערוכה. (19 נקודות)

- ב. תארו את החלל שבחרתם להציג בו את התערוכה, והסבירו כיצד אופן עיצוב החלל משפיע על חוויית הצופה המבקר בתערוכה. (19 נקודות)

בהצלחה!

נספח לשאלה 1



תמונה 1 – אביטל כנעני, שניים, תחריט אקוויטינטה, 61x31 ס"מ, מ, 2023.
(כל הזכויות שמורות לאביטל כנעני. צילום: יובל חי)

נספח לשאלה 2



תמונה 2 – מיכל חלבין, ליתאי ותוכי, תצלום, 40x40 ס"מ, מ, 2020.
(כל הזכויות שמורות למיכל חלבין)

נספח לשאלה 3



תמונה 3 – דו הו סו (Do Ho Suh), Staircase – III (גרם מדרגות – III), פוליאסטר ונירוסטה, 3.5×10×13 מ', 2010.
(צילום: Egghead06)

נספח לשאלה 4



תמונה 4 – מרכז הכנסים וואהל, אוניברסיטת בר־אילן, בתכנון האדריכל דניאל ליבסקינד, כ־3,500 מטרים רבועים, בטון, מתכת, זכוכית, חיפוי – לוחות אלומיניום מוזהבים, 2005. (צילום: BitterBredt)

המשך נספח לשאלה 4

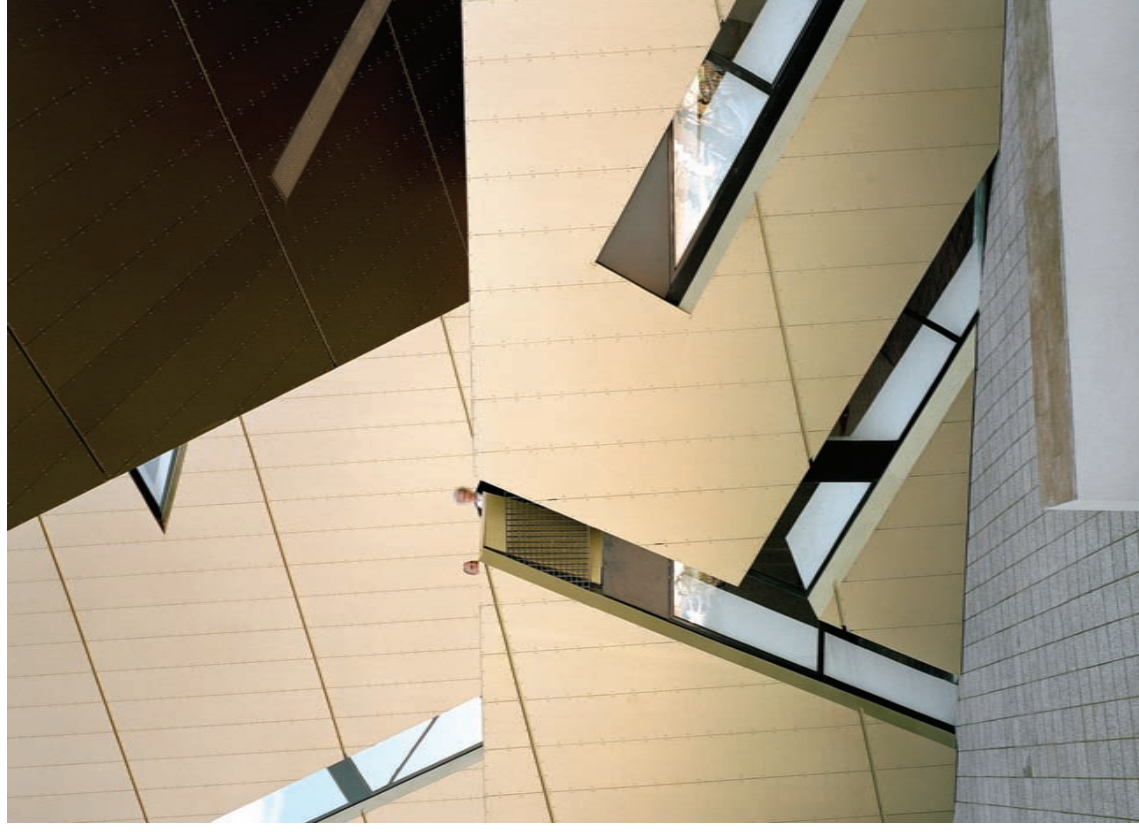


תמונה 5 – מרכז הכנסים וואהל, אוניברסיטת בר־אילן, בתכנון האדריכל דניאל ליבסקינד, כ־3,500 מטרים רבועים, בטון, מתכת, זכוכית, חיפוי – לוחות אלומיניום מוזהבים, 2005. (צילום: BitterBredt)

המשך נספח לשאלה 4



תמונה 7 – מרכז הכנסים וואהל, אוניברסיטת בר-אילן, בתכנון האדריכל דניאל ליבסקינד,
כ-3,500 מטרים רבועים, בטון, מתכת, זכוכית, חיפוי – לוחות אלומיניום מוזהבים, 2005.
(צילום: BitterBredt)



תמונה 6 – מרכז הכנסים וואהל, אוניברסיטת בר-אילן, בתכנון האדריכל דניאל ליבסקינד,
כ-3,500 מטרים רבועים, בטון, מתכת, זכוכית, חיפוי – לוחות אלומיניום מוזהבים, 2005.
(צילום: BitterBredt)